БЪЛГАРСКА
НАРОДНА БАНКА

.....

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

ЗА РЕГИСТРИРАНЕ И ОБСЛУЖВАНЕ НА ЗАЛОЗИ ВЪРХУ БЕЗНАЛИЧНИ ДЦК

Съдържание

Глава първа. Общи положения…….....3

Глава втора. Вписване на обстоятелства относно залог на безналични ДЦК.....4

Глава трета. Блокиране и деблокиране на ДЦК за обезпечаване на средства по сметки и депозити на бюджетни предприятия в обслужващи банки, съгласно Закона за държавния бюджет на РБългария за съответната година…..... 11

Заключителни разпоредби……....13

Глава първа

Общи положения

Чл. 1. (1) Настоящите вътрешни правила регламентират реда и начина за:

1. вписването на обстоятелства относно залози на безналични ДЦК, съгласно Закона за особените залози (ЗОЗ) и

2. блокирането и съответно деблокирането на безналични ДЦК в електронната система за регистриране и обслужване на търговията с ДЦК (ЕСРОТ) за обезпечаване на наличните парични средства по всички сметки, депозити и акредитиви в левове и валута на бюджетните предприятия, включително на общините в банките. Съгласно Закона за държавния бюджет на РБългария за съответната година, блокирането на ДЦК има действието на законен особен залог върху тях в полза на МФ.

(2) Вписването на обстоятелства относно залози на безналични ДЦК, водени по регистрите на участниците в ЕСРОТ в БНБ по реда на чл.15, ал.7от Наредба N5 на МФ и БНБ от 4 октомври 2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа (Наредба N5) се извършва в създаден в БНБ регистър съгласно разпоредбата на чл. 18, ал.3 от ЗОЗ и чл.30, ал.2 от Наредба N5, наричан по-нататък Регистър на особените залози (РОЗ). РОЗ представлява самостоятелна информационна система с единна компютърна база данни, съдържаща информация за всяко вписване, която има изградена пряка интерфейсна връзка с ЕСРОТ.

(3) При залагане на ДЦК те се блокират по сметка за ДЦК с наложена тежест, собственост на участника в ЕСРОТ, като разпореждането с тях от страна на залогодателя се преустановява. Извършването на сделки на разпореждане от

страна на залогодателя със заложените ДЦК е възможно само със съгласието на заложния кредитор.

(4) Начинът на плащане на главницата и лихвите по заложените ДЦК се урежда с тристранен договор между БНБ, залогодателя и заложния кредитор съгласно изискванията на Наредба №5.

(5) Вписванията в РОЗ се извършват в съответствие със ЗОЗ, Правилника за устройството и дейността на централния регистър на особените залози към Министерството на правосъдието (ПУДЦРОЗМП), Наредба N5 от 4 октомври 2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с държавни ценни книжа и Наредба N31 от 4 октомври 2007 г. на БНБ за сетълмент на държавни ценни книжа (Наредба N31).

(6) Дейността по вписване в РОЗ на обстоятелства относно залози на безналични ДЦК се извършва от дирекция „Депозитар на държавни и гарантирани от държавата дългове" (ДДГДД) към управление „Фискални услуги" съгласно Правилника за функциите и отговорностите на структурните звена и за компетентностите на ръководните длъжностни лица в БНБ.

Глава втора

Вписване на обстоятелства относно залог на безналични ДЦК

Чл.2.(1) Вписването в РОЗ на подлежащите на вписване обстоятелства по чл.26 от ЗОЗ относно залози на безналични ДЦК, се извършва въз основа на посочените по - долу документи, подадени до дирекция „Депозитар на държавни и гарантирани от държавата дългове" от залогодателя или заложния кредитор и след проверка представителната власт на лицата, подписали документите, включително и чрез справка, направена от служител на РОЗ в Търговския регистър към Агенцията по вписванията:

1. Заявление (разпореждане) в 2 екземпляра (Образци № 1, 4, 5, 7, 9, 10, 11 и 12 от ПУДЦРОЗМП), заведени от служба "Деловодство" със съответния входящ номер;

2. Подписан тристранен договор между заложния кредитор, залогодателя и БНБ, с който се урежда начина на изплащане на лихвите и главниците, в случай че настъпи лихвено плащане по заложените ДЦК и/или падеж на същите по време на залога. От името на БНБ тристранният договор се подписва от служители упълномощени от управителя на БНБ.

3. Декларация по чл.264, ал.1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс от залогодателя, удостоверяваща липсата на непогасени подлежащи на принудително изпълнение задължения за данъци, мита и задължителни осигурителни вноски (към момента на вписването);

4. Посочване на ЕИК или прилагане на удостоверение за актуално състояние на залогодателя или заложния кредитор в зависимост от това кой от тях подава документите по ал.1.

5. Когато действат по пълномощие лицата, които подават заявлението за вписване на договор **за** залог или за промени във вписаните обстоятелства или дават съгласие за вписване или заличаване на договор за залог, следва да представят оригинал или заверен препис на изрично, нотариално заверено пълномощно, както и ксерокопие, което остава за съхранение в БНБ. Ксерокопието следва да бъде заверено с текст: “ Вярно с оригинала“ и подписано от представител на заявителя.

6. При вписване на особен залог върху ДЦК, в полза на облигационерите от емисия ипотечни облигации, съгласно чл.5, ал.2, т.2 и чл.8 от Закона за ипотечните облигации, като заложен кредитор се посочва емисията ипотечни облигации, а заявленията за вписване/заличаване на залога се подават от банката издател по съответната емисия ипотечни облигации в качеството й на

залогодател. При заличаване на залога заявлението се придружава с удостоверение от Управление “Банков надзор“ за лицата, които са назначени за проверители на банката издател и декларация от посочените проверители на банката, с нотариална заверка на подписите или със заверка на подписите от служител на регистъра, че задълженията на банката издател по съответната емисия ипотечни облигации са погасени напълно.

(2) Приемането на заявления за вписване на обстоятелства, относно залози на безналични ДЦК се извършва в сроковете определени в съвместно писмо на МФ и БНБ до участниците в ЕСРОТ.

(3) При вписване на залог на безналични ДЦК в полза на БНБ, на основание сключен въз основа на чл.33, ал.2 от Закона за БНБ по реда на Наредба № 6 за кредитиране на банките в левове срещу обезпечение договор за кредит между БНБ и банка участник в ЕСРОТ:

1. банката-залогодател подава документите по ал.1, т.1, 3 и 4.

2. дирекция „Банкова политика” предоставя писмено номерата на откритите от Дирекция „Главно счетоводство” счетоводни сметки със специално предназначение в БНБ, по които следва да се превеждат лихвите и главниците с настъпил падеж по време на залога.

3. всички такси за вписване на залог, допълнителни обстоятелства във връзка със залога, запор, откриване на производство по несъстоятелност, издаване на справки и удостоверения се събират служебно от БНБ от разплащателната сметка на банката залогодател.

(4) Вписването в РОЗ се извършва от определени за целта служители със заповед на началника на управление "Фискални услуги".

(5) След проверка на реквизитите на всички представени документи по ал.1, длъжностното лице по вписванията:

1. Пренася информацията от заявлението за вписване в съответните полета на РОЗ и изпраща чрез изградената интерфейсна връзка с ЕСРОТ инструкция за генериране на искане за сделка, което се подлага на проверка дали залогодателя притежава необходимото количество ДЦК предмет на залога. При наличие на на заявените ДЦК, ЕСРОТ генерира мемориални ордери за блокиране/деблокиране на ДЦК по съответните сметки за ДЦК с наложена тежест, водени в Системата за сетълмент на ДЦК (СДЦК) и ги предава за осчетоводяване чрез изградената автоматична връзка между ЕСРОТ и СДЦК. След приключване на сетълмента по сметките, по регистъра на залогодателя в ЕСРОТ се потвърждава номиналната стойност на блокираните/деблокираните ДЦК и се генерира автоматично пореден номер в поле №1 на заявлението в РОЗ при първоначално вписване или в съответното поле при допълнително вписване.

1.1. В случай на възникване на технически проблем в интерфейсната връзка между РОЗ и ЕСРОТ, операциите по блокиране/деблокиране на ДЦК се извършват през ръчния вход на ЕСРОТ.

2. При постъпило заявление за частично намаляване на размера на заложените ДЦК (обр. №1) или заличаване на залога (обр. №12), извършва деблокиране на ДЦК по реда на т.1.

3. Издава потвърждение за извършеното вписване в РОЗ, което съдържа:
· дата и място на издаването;
· номер на заявлението (разпореждането) за вписване и датата на вписването;
· номер и дата на емисията; номинална стойност на заложените ДЦК;
· поредност на залога;
· размер на платената такса;
· името на длъжностното лице извършило вписването.
Потвърждението заедно с единия екземпляр от заявлението и тристранния договор се връща на заявителя.

4. Предоставя на залогодателя електронно копие на осчетоводените мемориални ордери за операциите по блокиране/деблокиране на ДЦК, предмет на залога и за събраните такси.

(6) В случай, че при проверката се установи, че представените документи по ал.1 не отговарят на установените изисквания или залогодателят не притежава посочените в заявлението ДЦК предмет на залога, длъжностното лице прави писмен отказ като в съответните полета на заявлението попълва номера, датата и причините на отказа, които се съобщават на заявителя срещу подпис върху него или с препоръчано писмо с обратна разписка.

(7) Длъжностното лице по вписванията издава удостоверения - по партидата на залогодател или за определено вписване в РОЗ, въз основа на писмено искане, което следва да съдържа:

· наименование, идентификационен код и адрес на лицето, поискало удостоверението;

· идентификационния код и наименованието на лицето по чиято партида се иска удостоверението, съответно регистрационния номер на вписването.

(8) За вписванията в РОЗ и за издаването на удостоверения се събира такса съгласно Тарифата за таксите, събирани по ЗОЗ от Централния регистър на особените залози, която постъпва в приход на Републиканския бюджет, както следва:

1. за участниците в ЕСРОТ - служебно от БНБ на основание сключения тристранен договор. За целта Дирекция „ДДГДД" генерира мемориален ордер в ЕСРОТ, който се предава за осчетоводяване в СДЦК чрез изградената между двете системи интерфейсна връзка, при което служебно се задължава разплащателната сметка на заявителя и се заверява приходната сметка на Министерството на финансите.

2. във всички останали случаи - в брой на определените за целта каси в БНБ или по банков път.

(9) Издадените потвърждения, откази за вписване и удостоверения, свързани с дейността по ал.1 се подписват от служителите определени със заповед на подуправителя на БНБ, ръководещ управление „Банково”.

(10) Действието на вписването е пет години, считано от деня в който е извършено първоначалното вписване на обстоятелството по чл. 26, ал. 1 и ал. 3, т. 1 от Закона за особените залози (ЗОЗ). То може да бъде продължено, ако вписването се поднови, преди този срок да е изтекъл.

(11) Ако в петгодишния срок вписването не бъде подновено, то загубва своето действие и вписаното обстоятелство не може да бъде противопоставено на трети лица. Съответното обстоятелство може да бъде вписано отново, но в случая ще има ново вписване, а не продължаване действието на първоначалното вписване.

(12) Реализирането на обезпечението става по реда на чл.37 от ЗОЗ след подаване на заявление за пристъпване към изпълнение (обр.№5).

1. Заложният кредитор има право да продаде от свое име и за сметка на залогодателя заложените ДЦК след изтичането на две седмици от вписването, че е пристъпил към изпълнение. За целта заложният кредитор подава нареждане за прехвърлянето на заложените в негова полза ДЦК по регистър на новия собственик – участник в ЕСРОТ или негов клиент. Едновременно с това се подава и заявление за заличаване вписването на договора за залог (обр.№12).

2. При изоставянето на изпълнението заложният кредитор подава заявление за изоставяне на изпълнението (обр. №7)

Чл. 3. Общи изисквания към представените заявления.

(1) Заявленията и разпорежданията (Образци № 1, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12) не трябва да имат поправки и зачерквания и трябва да бъдат подписани от упълномощените за това лица.

(2) Полетата от заявленията, които остават празни поради незаявяване на предвидените обстоятелства, се попълват с “не” или “няма”.

(3) Преди извършване на вписването в РОЗ постъпилите по чл.2, ал.1 документи, се съгласуват с представител на дирекция “Правна”.

(4) Писмено съгласие с нотариална заверка на подписа се изисква:

1. по чл. 9, ал. (2) от ПУДЦРОЗМП - от залогодателя при вписване на договор за залог;

2. по чл. 15, ал.(2) от ПУДЦРОЗМП - от заложния кредитор при вписване на обстоятелства относно изоставяне на изпълнението (обр. № 7);

3. по чл. 20, ал.(2) от ПУДЦРОЗМП - от заложния кредитор при заличаване на вписване на договор за залог (обр. № 12).

Писменото съгласие по ал.4 може да бъде заверено и от определен служител по чл. 2, ал.4. Заверката се прави на гърба на заявлението.

(5) Писмено съгласие без нотариална заверка на подписа се изисква:
1. по чл. 9, ал. (4) от ПУДЦРОЗМП - при изменение по вписан договор за залог от залогодателя или заложния кредитор, в зависимост от промяната, която се вписва;
2. по чл. 13, ал. (3) от ПУДЦРОЗМП - от заложния кредитор при вписване на обстоятелство относно пристъпване към изпълнение (обр. № 5).

(6) Длъжностното лице по вписванията оказва съдействие на заявителя при попълване на заявлението.

Глава трета

Блокиране и деблокиране на ДЦК за обезпечаване на средства по сметки и депозити на бюджетни предприятия в обслужващи банки, съгласно Закона за държавния бюджет на РБългария за съответната година

Чл. 4. (1) Блокирането/деблокирането на ДЦК в ЕСРОТ за обезпечаване на наличните парични средства по всички сметки, депозити и акредитиви в левове и валута на бюджетните предприятия, включително на общините в банките се извършва в съответствие със съвместните указания на МФ и БНБ за реда, начина и процедурите за блокиране и деблокиране на ДЦК, емитирани на вътрешния пазар (Указанията).

(2) При блокиране на ДЦК по ал.1, което има действие на законен особен залог върху тях в полза на МФ, не се подават документите по чл.2, ал.1 за вписване на обстоятелства относно залози на ДЦК. Блокират се само ДЦК, свободни от всякакви тежести и обезпечения.

(3)Блокиране, съответно деблокиране на ДЦК по ал.1 се извършва въз основа на искане по образец – Приложение №1 към Указанията, изпратено от участника в ЕСРОТ чрез техническите средства за комуникация определени по чл.4, ал.2 и ал.3 от Наредба №5, като:

1. Исканията се изпращат в БНБ и се обработват в срока определен в Указанията.

2. Получените искания се подлагат незабавно на входяща проверка, включваща проверка на техния формат, ключови думи идентифициращи съответните реквизити и проверка на датата и часа на получаването. В случай, че се установи грешка искането се отхвърля, като се уведомява участника. Участниците могат да изпращат нови искания, като за по нататъшна обработка се допускат само преминалите успешно входяща проверка.

3. При успешна входяща проверка по т.2, исканията стават неотменяеми. Извършва се проверка в ЕСРОТ дали банката притежава необходимото количество ДЦК от съответната емисия посочена в искането за блокиране (деблокиране). В случай, че до срока определен в Указанията, банката не осигури необходимото количество ДЦК посочени в искането, то се отказва, като участникът се уведомява за причините за отказа.

4. При наличие на необходимото количество ДЦК за изпълнение на искането по т.3, ЕСРОТ генерира мемориални ордери за блокиране/деблокиране на ДЦК по съответните сметки за ДЦК с наложена тежест, водени в СДЦК и ги предава за сетълмент чрез изградената автоматична връзка между ЕСРОТ и СДЦК. След приключването на сетълмента, блокирането/деблокирането се потвърждава в регистъра на участника по чл. 15, ал.7 от Наредба №5.

5. На банката се предоставя електронно копие на осчетоводения мемориален ордер, който служи за потвърждение, че блокирането (деблокирането) на ДЦК по ал.1 е извършено.

(4) При настъпване на падеж и/или лихвено плащане по ДЦК, блокирани по ал.1, главницата се деблокира служебно като средствата (за главници и лихви) се превеждат по разплащателната сметка на банката в БНБ и не остават като обезпечение съгласно Указанията.

(5) Справки за размера на блокираните (деблокираните) ДЦК за обезпечаване наличностите по сметки и депозити на бюджетни предприятия в обслужващи банки се предоставят от Дирекция „ДДГДД" при поискване от банките по реда на чл.19 от Наредба № 5.

(6) Реализацията на обезпечението с ДЦК на средствата по сметки и депозити на бюджетни предприятия в обслужващи банки се извършва по реда на Закона за особените залози и Закона за държавния бюджет на Република България.

Заключителни разпоредби

§1. Неразделна част от настоящите вътрешни правила са Образци № 1, 4, 5, 7, 9, 10, 11 и 12 от Правилника за устройството и дейността на централния регистър на особените залози към Министерството на правосъдието и образец на тристранен договор.

§2. Настоящите вътрешни правила са приети на основание чл.3, ал.4 от вътрешните правила за приемането, съхранението и оповестяването на вътрешните актове в Българската народна банка отменят Вътрешните правила за регистриране и обслужване на залози върху безналични ДЦК от 2002 г. влизат в сила, считано от 01.01.2009 г. Настоящите вътрешни правила са изменени със Заповед №РД 22-1618/16.07.2010 г.
